

STORTINGET

Representantforslag 83 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Grete Wold

Dokument 8:83 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Grete Wold om en oppussingsplan for Skole-Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

I dag er over 800 skolebygg i kritisk forfatning. Selskapet Multiconsult har utarbeidet en rapport på vegne av Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG). Rapporten tar for seg tilstanden på rundt 6 000 norske skolebygg. Disse utgjør opp mot 60 prosent av den totale eiendomsmassen til norske skoler. Der fremkommer det at:

- 14 prosent av skolebyggene, over 800 bygg, har store eller alvorlige avvik på ventilasjonssystemet. Enten mangler de fullstendig ventilasjonsanlegg, eller de har anlegg med stor sannsynlighet for funksjonssvikt og krav til utskifting innen fem år. Dette betegnes i rapporten som «alvorlige avvik, og vil kunne påvirke inneklima i negativ retning».
- Ytterligere 31 prosent, over 1 800 bygg, har vesentlige avvik og utilfredsstillende tilstand.
- Totalt sett har altså 45 prosent, 2 700 av de rundt 6 000 skolebyggene, så dårlige ventilasjonsanlegg at det krever utbedringer.
- Det innebærer at over 13 000 lærere og 110 000 elever hver eneste dag tilbringer time etter time i klasserom med elendig ventilasjon og dårlig luft (14 prosent av det totale antall lærere og elever i grunnskole og videregående).

- Ytterligere 30 000 lærere og 200 000 elever tilbringer dagene i skolebygg med vesentlige avvik og utilfredsstillende tilstand på anleggene som skal sørge for god inneluft (31 prosent av alle lærere og elever).

Dårlig inneklima fører til helseplager blant både ansatte og elever

Flere lærere sliter daglig med hodepine. Ansatte oppgir også at elevene blir mer slitne av å være i rom med dårlig luft, og at hodepinen til elevene forverres.

Varden skole i Bergen er et eksempel på hvordan det dårlige inneklimaet kan ha påvirket ansatte og elever. Av 144 elever og lærere ved Varden skole fikk en tredjedel påvist astma. Dette kan ha sammenheng med inneklimaet, sier lungespesialister fra Volvat i et intervju med Bergens Tidende. Lærere er blant yrkesgruppene som i størst grad rapporterer om inneklimaproblemer på jobben, viser tall fra Statens arbeidsmiljøinstitutt.

Dårlig inneklima påvirker barnas trivsel samt prestasjonsevne

Barnas konsentrasjonsevne svekkes ved dårlig luft, noe som igjen gir dårlige resultater på skolen. Dette kan føre til at barna ikke vil gå på skolen.

I Folkehelseinstituttet (FHI) sin rapport fra 2013 «Anbefalte faglige normer for inneklima», kommer det frem at et godt inneklima på skolen har stor betydning for elevers trivsel og helse. Forhold som temperatur og ventilasjon kan påvirke elevenes arbeidsevne og skoleprestasjoner. Dårlig standard på skolebygg og vedlikehold bidrar til at både elever og ansatte opplever dårlige arbeidsforhold. Et inneklima med risikoforhold kan føre til mistrivsel, ubehag og mulig sykdom eller forver-

ring av eksisterende sykdom. Støy og lysforhold er andre inneklimatefaktorer som kan påvirke elevenes trivsel i skolen, men også prestasjoner og produktivitet, viser FHIs rapport.

Man vet altså at det er en sammenheng mellom dårlig fysisk miljø og dårligere trivsel og læring. Derfor er en investering i bedre lokaler viktig for økt trivsel og økt læring. Det er viktig for å bedre hverdagen til både ansatte og elever.

Om forslaget

Elever har i dag en rett etter opplæringsloven til et fysisk miljø som samsvarer med de faglige normene som fagmyndighetene til enhver tid tilrår. Likevel gjøres det lite fra nasjonalt hold for å hjelpe kommunene med å innfri denne elevrettigheten. Det finnes heller ikke noe systematisk oversiktsføring over kvaliteten på skolebygg og det fysiske læringsmiljøet, kun øyeblikksbilder fra enkelte undersøkelser. Derfor ønsker forslagsstillerne at det skal gjøres en systematisk kartlegging og oppfølging av kvaliteten på skolebygg og fysisk læringsmiljø, og at regjeringen utarbeider en strategi for for-

bedring. I utarbeidelsen av en slik strategi bør regjeringen inkludere både KS og elever, foreldres og ansattes representanter tett og vurdere virkemidler som tilskudd og rentekompensasjonsordninger samt vurdere hvordan tilsyn og regelverk fungerer i dag.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Stortinget ber regjeringen kartlegge kvaliteten på og utarbeide et system for jevnlig oppfølging av skolebygg og fysisk læringsmiljø for alle norske elever i grunnsopplæring og videregående opplæring og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen utgangen av 2023 med resultatet og forslag til tiltak, herunder hvordan retten i opplæringsloven § 9 A-7 andre ledd kan sikres, og en strategi for forbedring av skolebygg og fysisk læringsmiljø. Universell utforming skal være et grunnleggende hensyn i strategien.

11. januar 2023

Freddy André Øvstegård

Grete Wold